

درباره کتاب

هدف از تألیف این کتاب تقویت ماهیچه‌های کوچک انگشت‌ها و هماهنگی چشم و دست کودکان است تا آمادگی‌های لازم برای نوشتن و دست گرفتن صحیح مداد را برای ورود به پایه اول تحصیلی کسب کنند. کتاب دو بخش دارد. در بخش اول کودک با استفاده از مواد و اشیای مختلف که در دسترس‌اند، و همچنین دورریختنی‌ها، فعالیت‌هایی را خارج از کتاب انجام می‌دهد. این فعالیت‌ها شامل خمیربازی، تا زدن و برش، گره زدن و... است. مربی می‌تواند با توجه به نیاز و توانایی کودکان این تمرین‌ها را در طول سال تکرار کند. بخش دوم شامل فعالیت‌هایی است که کودکان در کتاب انجام می‌دهند. این فعالیت‌ها شامل ماز، کشیدن خط‌ها و شکل‌های مختلف، کامل کردن، نوشتن خطوط به صورت پررنگ کردن یا وصل کردن نقطه‌چین‌هاست.

طبق نظر متخصصان، کودک قبل از این‌که بتواند بنویسد، باید عضلات کوچک انگشت‌هایش تقویت شده باشد، چشم و دستش هماهنگی کامل پیدا کرده باشند، توانایی در دست گرفتن مداد و کشیدن شکل‌ها و خط‌هایی مانند خط عمودی، افقی، بعلاوه، ضربدر، خط کج، دایره، مربع، مثلث و... را به دست آورده باشد. در این کتاب فعالیت‌هایی گنجانده شده تا کودک مهارت‌های پایه نوشتن را، که در بالا به آن‌ها اشاره شد، کسب کند.

همچنین این کتاب با توجه به مندرجات کتاب راهنمای برنامه و فعالیت‌های آموزشی و پرورشی دوره پیش‌دبستانی تألیف شده است. در این کتاب اهداف نوشتن این گونه بیان شده است: در دست گرفتن صحیح مداد، دورکشی نوشتاری، وصل کردن خط‌چین‌ها و نقطه‌چین‌ها، ترسیم خط‌های جهت‌دار منظم از راست به چپ، خط‌های افقی و عمودی، و ترسیم تفکرات در قالب خط‌های ابداعی. گفتنی است که فعالیت‌های این کتاب تلفیقی هستند؛ لذا علاوه بر اهداف فوق، اهداف دیگری نیز دارند؛ مانند پرورش خلاقیت و مهارت حل مسئله، پرورش مهارت سخن گفتن، پرورش مهارت مشاهده، افزایش دقت و تمرکز، و درک مفاهیم شناختی مانند بالا/پایین، سبک/سنگین، کوچک/بزرگ، کوتاه/بلند، چپ/راست و...

توصیه‌هایی درباره روش انجام دادن فعالیت‌ها

- دستورات عمل‌های هر فعالیت را برای کودکان بخوانید و توضیح دهید. در مورد فعالیت‌هایی که جنبه عملی دارند، مانند تا کردن، برش زدن و... روش انجام دادن فعالیت را به آن‌ها نشان دهید و مطمئن شوید روش را یاد گرفته‌اند.
- زمانی که پرسشی را مطرح می‌کنید، برای شنیدن پاسخ عجله نکنید. به کودکان اجازه فکر کردن و صحبت کردن در جمع بدهید.
- بعد از انجام دادن فعالیت‌های آرام، اجازه بدهید کودکان بازی پرجنب‌وجوشی بکنند؛ زیرا بازی کردن جسم و روان کودک را برای پذیرش مطالب گوناگون آماده و یادگیری را آسان می‌کند.
- هنگام انجام دادن فعالیت آن‌ها را مشاهده و در صورت نیاز راهنمایی‌شان کنید تا توانمندی‌هایشان را باور و تجربه شخصی و اعتماد به نفس بیشتری کسب کنند. نتیجه مشاهدات خود را ثبت کنید تا بتوانید در موقعیت‌های مناسب اشکالات کودکان در انجام دادن فعالیت‌ها و نواقص آموزش خود را رفع کنید. همچنین فرایند پیشرفت کودک را تحلیل و خانواده‌ها را از این موضوع مطلع کنید.
- پس از انجام دادن فعالیت‌هایی که نتیجه‌شان کاردستی یا نقاشی و... است، از کارهای کودکان نمایشگاهی ترتیب دهید تا کارهای یکدیگر را مشاهده و درباره‌شان گفت‌وگو کنند تا به تجربیاتشان افزوده شود.
- نحوه استفاده از وسایل مختلف مانند چسب و مصرف به اندازه آن، قیچی و... را به کودکان آموزش دهید. در نظر داشته باشید قیچی‌ای ساده با نوک گرد در اختیار کودکان بگذارید. مطمئن شوید سوراخ‌های دسته قیچی برای انگشت‌های آن‌ها مناسب‌اند. به کودکان آموزش دهید دستشان از محل برش دور باشد تا صدمه نبینند. به آن‌ها نشان دهید موقع دادن قیچی به فرد دیگر تیغه آن را در دست خودشان نگه دارند و از قسمت دسته آن را به دیگری دهند.
- برای کار با رنگ تمهیداتی فراهم کنید تا کودکان از عواقب انجام دادن فعالیت ترسی نداشته باشند. روی میزها را با روزنامه‌های باطله و چیزهایی شبیه آن بپوشانید و از کودکان بخواهید لباس‌هایی بپوشند که اگر رنگی شد نگرانی نداشته باشند.
- تقویت ماهیچه‌های کوچک انگشت‌ها و افزایش هماهنگی چشم و دست به تمرین‌های بیشتری نیاز دارد؛ لذا هر فعالیت می‌تواند نمونه‌ای باشد برای انجام دادن فعالیت‌های مشابه. شما می‌توانید در راستای اهداف و با توجه به نیاز، علاقه و توانمندی کودکان فعالیت‌های دیگری طراحی کنید.
- در برخی از صفحات دو فعالیت پیش‌بینی شده است، هر فعالیت را در یک روز انجام دهید.

• ابتدا تمرین‌های نوشتاری پایین صفحه را روی تابلو انجام و نحوه نوشتن آن را به کودکان آموزش دهید. برای این منظور می‌توانید از آرد یا شن و ماسه تمیز استفاده کنید تا کودکان با انگشت اشاره خود شکل و جهت کشیدن خط‌ها را تمرین کنند. در همه فعالیت‌های مرتبط با نوشتن و زیرنویس‌ها کودکان را زیر نظر بگیرید تا مداد را صحیح در دست گرفته و خط‌ها را با توجه به فلش (پیکان) در جهت درست بنویسند.

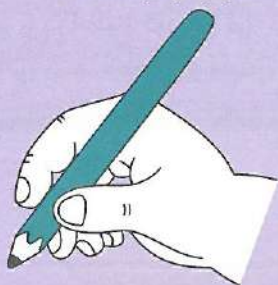
نکاتی درباره آداب نوشتن و نحوه انتخاب مداد و در دست گرفتن صحیح آن

- مداد را باید در دست برتر گرفت. شناخت انگشت شست، اشاره و میانی، و شناخت جهت که از آن‌جا نوشتن شروع می‌شود، ضروری است.
- مداد به طور صحیح در دست برتر، بین انگشت‌های شست و اشاره و میانی قرار داده شود. به عبارتی انگشت میانی زیر و انگشت‌های شست و اشاره اطراف مداد باشند.
- انگشت‌ها باید حدود ۱/۵ سانتی‌متری نوک مداد، یعنی بالای تراشیدگی آن، قرار گیرند. بنابراین نباید انگشت‌ها را بیش از حد نزدیک به نوک مداد یا از آن دور نگه داشت. موقع استفاده از مداد، نباید مداد را مشت کرد.
- مداد خیلی کوچک، خیلی بلند، خیلی کلفت، یا خیلی نازک نباشد.
- هنگام نوشتن پشت میز، ستون فقرات باید راست باشد و پاها روی زمین قرار بگیرند و فاصله سر تا کاغذ با توجه به قد ۲۰ تا ۳۰ سانتی‌متر باشد.

چگونه مداد را درست به دست بگیریم؟

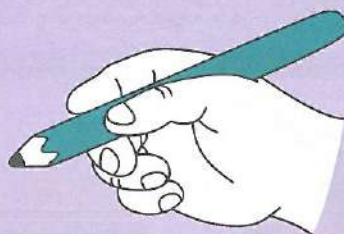
۳

به کودک کاغذی بدهید تا خطی بکشد. اگر اشکالی در گرفتن مداد داشت، آن را برطرف کنید.

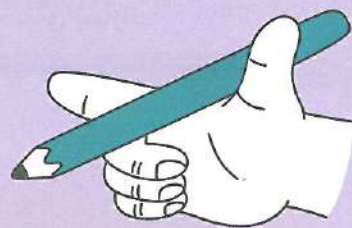
۲

حالا از کودک بخواهید تا مداد را میان دو انگشت خود نگه دارد.

۱

از کودک بخواهید تا دستش را مانند شکل زیر باز کند و مداد را بین دو انگشت شست و اشاره‌اش قرار دهد.

یادآوری: یادگیری این مهارت برای کودکان دشوار است و به زمان کافی و تکرار و تمرین تدریجی نیاز دارد. کودکان حتماً از مداد استفاده کنند نه خودکار!

نکته: مربیان محترم تا پایان سال به نحوه به دست گرفتن مداد نوآموزان توجه و در صورت لزوم آن‌ها را راهنمایی کنند.

وسایل مورد نیاز

برای انجام دادن فعالیت‌های این کتاب، متناسب با هر فعالیت می‌توانید از وسایل زیر استفاده کنید. قیچی، چسب، مداد رنگی، مقوا و کاغذ در رنگ‌های مختلف، دورریختنی‌ها (کاغذهای باطله، در بطری‌های مختلف و...)، حبوبات، آرد، شن و ماسه تمیز، کاموا، دکمه، پارچه ضخیم مثل نم‌د و... برای تهیه برخی از وسایل، به خصوص دورریختنی‌ها، می‌توانید از اولیای کودکان کمک بگیرید.

بخش اول

بازی با آرد

۱- در یک سینی یا ظرفی کم عمق لایه‌ای نمک، آرد یا شن تمیز پهن کنید. از کودکان بخواهید انگشت اشاره خود را روی چیزهایی که پهن کرده‌اید، حرکت دهند و شکل‌هایی که دوست دارند بکشند. می‌توانید نام انگشت‌ها (شست، اشاره، میانی و...) را نیز به کودکان آموزش دهید. برای از بین بردن تصویر، سینی را به آرامی تکان دهید. قبل از این که فعالیت را شروع کنید، مطمئن شوید دست کودکان زخمی نباشد.

بازی با خمیر

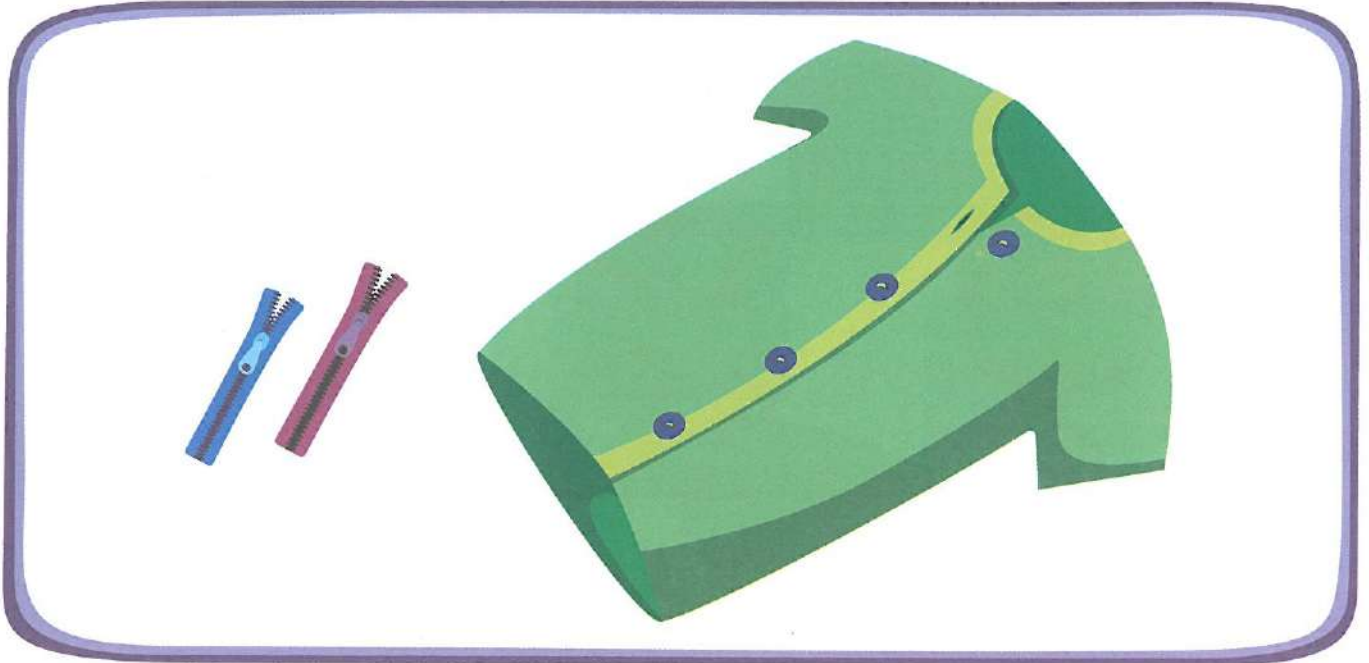
۲- خمیر را در اختیار کودکان قرار دهید. کودکان می‌توانند خمیر را گلوله کنند، با کف دست فشار دهند و پهنش کنند، با مداد روی آن حکاکی کنند، فتیله‌ای و سپس قطعه‌قطعه کنند و برحسب علاقه خود با آن شکل‌های مختلفی بسازند.

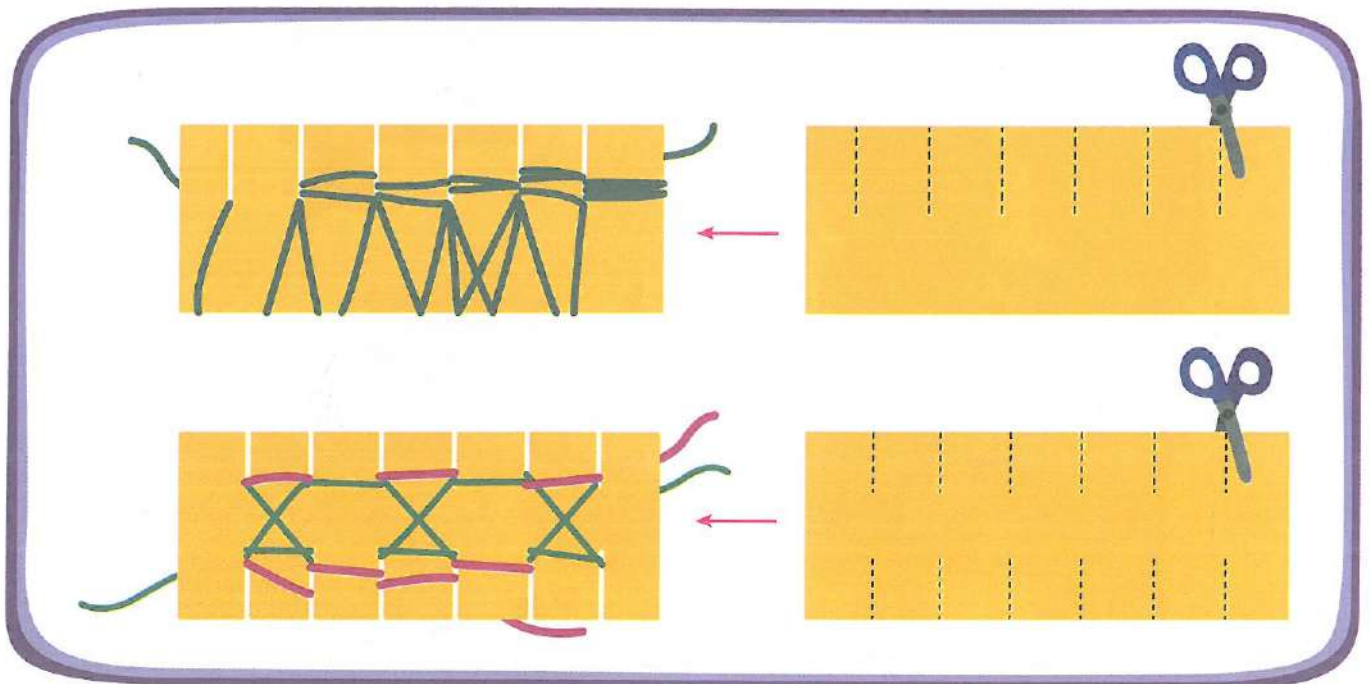
باز کردن و بستن زیپ و دکمه

۳- زیپ‌هایی در رنگ‌ها و اندازه‌های مختلف در اختیار کودکان قرار دهید تا کودکان آن‌ها را باز و بسته کنند. در حین فعالیت، زیپ‌ها را با هم مقایسه کنند و مفاهیم بلند/ کوتاه و پهن/ باریک را به کودکان آموزش دهید و یا مرور کنید. از کودکان بخواهید اشیای زیپ‌داری مانند جامدادی، کیف، کاپشن و... با خود به کلاس بیاورند تا این فعالیت را انجام دهند. همچنین از آن‌ها بخواهید ژاکت، کت یا لباسی دکمه‌دار بپوشند یا با خود به کلاس بیاورند. به آن‌ها فرصت دهید انواع دکمه‌ها را باز و بسته کنند.

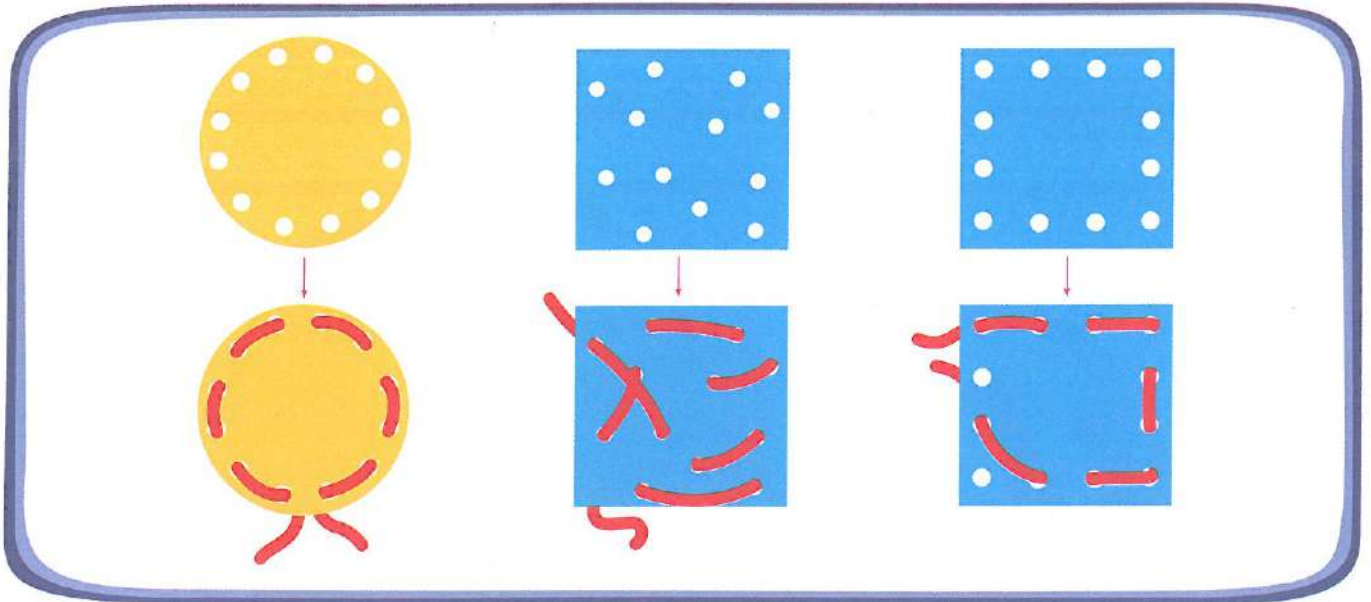
پیچاندن و رد کردن کاموا

۴- نوارهایی مقوایی که شیارهایی روی آن‌ها ایجاد شده است در اختیار کودکان بگذارید تا بتوانند نخ کاموا را به صورت دلخواه یا یکی رو و یکی زیر از بین شیارها رد کنند. نخ‌هایی با رنگ‌های متفاوت در اختیار کودکان بگذارید تا این فعالیت را تکرار کنند.

رد کردن کاموا از سوراخ

۵- مقوایی که با پانچ (سوراخ‌کن) سوراخ شده یا اشیایی سوراخ‌دار (نی تکه‌شده، مهره، ماکارونی لوله‌ای و...) در اختیار کودکان بگذارید تا به دلخواه نخ کاموا را از سوراخ‌ها رد کنند.

خط‌خطی، تا زدن و بُرش

۶- کاغذهایی در اندازه‌های مختلف در اختیار کودکان بگذارید تا خط‌خطی کنند. سپس کاغذها را هر چقدر و هر طور دوست دارند تا بزنند. بعد کاغذ را باز کنند و از روی خط تا کاغذ را بپزند و با آن هر شکلی که دوست دارند بسازند و روی کاغذ بچسبانند.

